

รายการอ้างอิง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระแสด ชนะวงศ์. อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์, 28 พฤษภาคม 2541.
- กลยุทธ ฉายแสง นายกเล็กเมืองแปดริ้ว. ฐานสัปดาห์วิจารณ์ 110 (1-7 มิถุนายน 2539) : 18.
- กัญญา ศิลปอาชา. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี. สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2540.
- การเมืองสุรินทร์ยุคสิ้นพิศาล ปฏิบัติการชิงส่วยสะท้านภพ. ผู้จัดการรายวัน (6 เมษายน 2539) : 8.
- กมล สภาวสุ. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2541.
- กุหลาบการเมืองดอกนี้หนามนี้เพื่อเนวิน. ผู้จัดการรายวัน 6 (26-27 ตุลาคม 2539) : 18.
- เกาะติดสถานการณ์ เลือกลงประธาน ส.จ. ฐานสัปดาห์วิจารณ์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 19 (8-14 กันยายน 2537) : 43.
- ข่าวสด (3 มกราคม 2539) : 3.
- คมคาย พลบุตร. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดจันทบุรี. สัมภาษณ์, 27 กันยายน 2541.
- คมเดือน เจิดจรัสฟ้า. ชีวประวัติและทัศนะ บรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรีคนที่ 21 ของไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สร้อยทอง, 2538.
- คง อภัยวงศ์. การต่อสู้ของข้าพเจ้า นายคง อภัยวงศ์. นนทบุรี : สำนักพิมพ์อนุรักษ, 2539.
- ความหลังพรรคประชาธิปไตย. ใน อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ นายไถง สุวรรณทัต. 10 พฤษภาคม 2535 : 18.
- เครือข่ายและธุรกิจของตระกูลเทียนทอง. เนชั่น สดสัปดาห์ 4 (14-20 กรกฎาคม 2538) : 13.
- จรัล พากเพียร. ผลงานในรอบปีของกลุ่มเอกภาพ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศิลปวรรณกรรม, 2537.

- จากเสื้อผ้ามอมอบของคนแซ่เฮ้ง เป็น อังกินันท์ นักการเมืองระดับชาติ. ฐานเศรษฐกิจ (8 ตุลาคม 2532) : 18.
- จาตุรนต์ ฉายแสง. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดฉะเชิงเทรา. สัมภาษณ์, 17 สิงหาคม 2541.
- จาตุรนต์ ฉายแสง บนถนนสายการเมือง. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 43 (9-15 มิถุนายน 2539) : 23.
- จิรวาสส์ ปันยารชุน. ชีวประวัติและผลงาน ของท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม จัดพิมพ์ เนื่องในโอกาสครบรอบ 100 ปี จอมพล ป. พิบูลสงคราม วันที่ 14 กรกฎาคม 2540. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ด้านสุทธา, 2540.
- จตุติ ไกรฤกษ์. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพิษณุโลก. สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2540.
- จุมพล นิมพานิช. พื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528.
- เจาะใจ "ตาย" กรุณา หลังบ้าน "ยี่" เนวิน ชิดชอบ. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 43 (26 ตุลาคม 2539) : 15.
- ชัย ชิดชอบ. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดบุรีรัมย์. สัมภาษณ์, 6 กันยายน 2540.
- ชัยสิทธิ์ ภูวภิรมย์ขวัญ. บรรณาธิการ สมัคร 60. กรุงเทพมหานคร : ซี.พี.การพิมพ์, 2538.
- ข้าวโมงบินของผู้หญิงเก่ง นาม สุพัตรา มาศดิตถ์. กรุงเทพธุรกิจ (23 มกราคม 2539) : 6.
- ชาติชาย เข็มบำรุง และ อ่างศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์. บรรณาธิการ บันทึกการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : ประชุมช่าง, 2530.
- ชาติไทยสัมพันธ์. พรรคชาติไทย (1 มกราคม 2534) : 5.
- ชีวประวัติ นางอนงค์ ตงศิริ. อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ นางอนงค์ ตงศิริ. 25 ธันวาคม 2536 : 8.
- ชีวิตและผลงาน คุณพ่อเลิศ ชินวัตร. ใน อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพนายเลิศ ชินวัตร. : 71.
- ชุมพล ศิลปอาชา. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี. สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2541.
- ชะโลม รัตนเสถียร. อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนนทบุรี. สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2541.
- ไชยา สะสมทรัพย์. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครปฐม. สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2541.

- ฐานิสร์ เทียนทอง. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสระแก้ว. สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2540.
- ฐิติ นาครทรรพ นายหน้า-เอเยนต์-ล็อบบี้ยิสต์. มติชน (16 กรกฎาคม 2534) : 14.
- ณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี. สัมภาษณ์, 17 เมษายน 2541.
- ณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ. ชีวประวัติและผลงาน พลตรี บุญเชื้อ ประเสริฐสุวรรณ อดีตประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร รองนายกรัฐมนตรี. หนังสือที่ระลึกเนื่องในโอกาสมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ พระราชทานยศทหาร "พลตรี" และวันคล้ายวันเกิดอายุ 78 ปี พลตรีบุญเชื้อ ประเสริฐสุวรรณ วันที่ 13 เมษายน 2540 : 49.
- ดำรงค์ บุญชิต. อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์, 15 ธันวาคม 2541.
- ดุษฎี สนเทศ. "คนตามข่าว." มติชน (15 พฤศจิกายน 2540) : 4.
- เด่น ไต้ะมีนา. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปัตตานี. สัมภาษณ์, 18 พฤษภาคม 2541.
- ตระกูลจรีมาศกับการสืบทอดอำนาจทางการเมืองในจังหวัดร้อยเอ็ด. มติชนสุดสัปดาห์. 17 (7 ตุลาคม 2539), หน้า 17.
- ตระกูลวัชรภรณ์ ผูกขาดสนามศรีสะเกษ 11 สมัย. มติชนรายวัน (9 ตุลาคม 2539) : 7.
- ตระกูลหาญสวัสดิ์ ผู้ผูกขาดการเมืองปทุมธานี. ฐานสัปดาห์วิจารณ์ 3 (16-22 สิงหาคม 2538) : 42.
- ตำนานรัฐบาลไทย. มติชน ฉบับพิเศษ ก้าวสู่ปีที่ 12 ปี (2531) : 88.
- ตันติสุนทร นายเหมืองเมืองตาก. ผู้จัดการรายวัน (11 ตุลาคม 2538) : 11.
- ตุ่น จินตะเวช. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์, 24 สิงหาคม 2541.
- ถนนการเมือง สุรินทร์ มาศดิตถ์ ผู้ฟื้นฟูพลพรรคภูธรของประชาธิปไตย. มติชน (6 พฤษภาคม 2532) : 3.
- ถาวร เสนเนียม. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา. สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2540.
- ทรงธรรม ปัญญาดี. อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเชียงราย. สัมภาษณ์, 19 สิงหาคม 2541.
- ทรงยศ รามสูตร. อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร. สัมภาษณ์ 15 ตุลาคม 2541.

- ทศพร มูลศาสตรสาทร. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุรินทร์. สัมภาษณ์, 27 สิงหาคม 2541.
- ทศพล สังขทรัพย์. อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย. สัมภาษณ์, 24 กันยายน 2540.
- ธรรมจักร อยู่โพธิ์ และคณะ. ขุนคลัง ประมวล สภาวสุ. กรุงเทพมหานคร : มังกรการพิมพ์, 2532.
- ธวัชวงศ์ ณ เชียงใหม่. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเชียงใหม่. สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2540.
- ธีระชัย ศิริจันทร์. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอำนาจเจริญ. สัมภาษณ์, 25 มิถุนายน 2540.
- ธารทอง ทองสวัสดิ์. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลำปาง. สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2541.
- ธารินทร์ นิมมานเหมินท์. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง. สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2540.
- นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ ส.ส.ที่เป็นนานที่สุดในโลก. สยามรัฐ (7 มิถุนายน 2536) : 5.
- นิตินัย นาครทรรพ. อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดหนองคาย. สัมภาษณ์, 27 กันยายน 2541.
- นิตินัย นาครทรรพ อดีต ส.ส.หนองคาย. หมอกความยุติธรรม 6 (เมษายน 2534) : 27.
- นิรันดร์ ทองปาน. 200 เศรษฐีภูธร. กรุงเทพมหานคร : ศรีเอทีพี พับลิชชิ่ง, 2535.
- เนวิน ชิดชอบ. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดบุรีรัมย์. สัมภาษณ์, 22 มกราคม 2541.
- เนวิน ชิดชอบ เขาจะเป็นนายกรัฐมนตรี!? ผู้จัดการรายเดือน 13 (กันยายน 2538) : 106.
- แนวหน้า (25 พฤษภาคม 2529) : 10.
- บทบาทใหม่ของ "เจ้านายฝ่ายเหนือ" ผู้จัดการรายวัน (20 เมษายน 2539) : 2.
- บันทึกประวัติศาสตร์การเลือกตั้ง'38. สำนักพิมพ์มติชน (2 กรกฎาคม 2538) : 89.
- บุคคลแห่งปี Man of The Year 1990. เนื่องในโอกาสครบรอบ 18 ปี ของศูนย์พัฒนาบุคลากรภาพ, (25 สิงหาคม 2533) : 15.
- บุญขง วิสมหมาย. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดศรีสะเกษ. สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2540.
- บุญขง วิสมหมาย ด้วยฝันอันสูงสุด. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 43 (22 กันยายน 2539) : 21.
- บุญชัย ใจเย็น. รวบแบบขุนศึก. กรุงเทพมหานคร : บุญชัยเพรส, 2533.

- บุญธง สงฆ์ประชา. อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดชัยนาท. สัมภาษณ์, 8 พฤษภาคม 2539.
- ปรีชา สุวรรณทัต. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์, 6 มีนาคม 2541.
- ประกาศศักดิ์ ถานินทร์พงษ์. "นักธุรกิจกับการเมือง : การศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการปกครองบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ประพาส ลิ้มปะพันธ์. ผู้อำนวยการพรรคชาติพัฒนา. สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2541.
- ประมวล สภาวสุ. อดีตรองนายกรัฐมนตรี. สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2541.
- ประมาณ อติเรกสาร, พลตรี. บันทึกความทรงจำเมื่อข้าพเจ้าเป็นหัวหน้าพรรค. กรุงเทพมหานคร : จงเจริญการพิมพ์, 2520.
- ประยูรวิศิ์การช่าง ในอุ้งมือ สุวัจน์ ลิปตพัลลภ. ผู้จัดการรายวัน (12 ตุลาคม 2539) : 12.
- ประสาธ ตงศิริ. สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 2541.
- ปริญญา ช้างเสวก. "นพ.กระแส ชนะวงศ์ หมอเมืองพล คนการเมือง เรื่องศรัทธา." แนวหน้า (16 สิงหาคม 2538) : 26.
- เปิดเครือข่ายก้านันเป้าะ ปูพรมทั่วเมืองชลฯ ให้ทายาท "คุณปลื้ม." ผู้จัดการรายวัน (17 กันยายน 2541) : 15.
- เปิดตัว ฐานิสร์ เทียนทอง ทายาทรุ่นที่ 2 ของเสนาะ. ผู้จัดการรายวัน (12-13 ตุลาคม 2539) : 14.
- เปิดปุม ส.เทียนทองแห่งวังน้ำเย็น โทมากับธุรกิจรับเหมายศครบวงจร. ผู้จัดการรายวัน (14 ตุลาคม 2539) : 10.
- ผู้จัดการรายวัน (9 สิงหาคม 2536) : 16.
- ผู้จัดการรายสัปดาห์ (27 กรกฎาคม 2535) : 10.
- พรรคดี ผ่องแผ้ว. พฤติกรรมกรรมการเมือง ขอบข่ายทางทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2523.
- พรรคดี ผ่องแผ้ว และ สายทิพย์ สุดดีพันธ์. การเมืองของเด็ก. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2526.
- พวงเล็ก บุญเชียง. อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพะเยา. สัมภาษณ์, 12 ธันวาคม 2540.
- พูนสุข โลหะโชติ. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดน่าน. สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2540.

พิมพา จันทรประสงค์. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนนทบุรี. สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2540.

พิสุจน์บารมี เอียสกุล 3 ทีมหน้าใหม่ทำรบชิงเก้าอี้นายกเล็ก. ฐานสัปดาห์วิจารณ์ 2 (14 ตุลาคม 2538) : 51.

เพียงรอยอาลัย. ใน อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ นายผั่น บุญชิต. (8 พฤศจิกายน 2541) : 78.

เพ็ญ อันชุกฤทธิ์. ส.ส.ไทย 2526. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2527.

โพธิ์ แคมล่าเจียก. ประวัติ 99 คนดังของไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธรรมบรรณาการ, 2517.

ไพจิต ศรีวีรขาน. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครพนม. สัมภาษณ์, 11 ตุลาคม 2540.

ไพบุญย์ แสงสุริยจันทร์. สัมภาษณ์, 14 สิงหาคม 2541.

ไพโร พัฒโน. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา. สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2540.

ไพโรจน์ ต้นบวรจง. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพะเยา. สัมภาษณ์, 6 มีนาคม 2541.

มณฑล ไกรวัฒน์สุสรณ์. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสมุทรสาคร. สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2541.

มณฑิเยร สงฆ์ประชา. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดชัยนาท. สัมภาษณ์, 8 พฤษภาคม 2540.

มนุชญ์ วัฒนโกเมร และคณะ. ข้อมูลพื้นฐานพรรคการเมืองปัจจุบัน และพรรคการเมืองกับการเลือกตั้งปี 2531. กรุงเทพมหานคร : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2531.

มองย้อนอดีต ปิยะณัฐ คลี่จากชีวิตที่ถูกข้ามไป. ผู้จัดการรายวัน (11 มิถุนายน 2536) : 16.

มานะศักดิ์ อินทรโกมาลย์สุต. อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2540.

มารุต บุนนาค. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์, 26 ตุลาคม 2541. มติชน. (2 กรกฎาคม 2529) : 16.

ไม่ซ่าย ไม่ขวา กับก้าวสู่สากลของหมอกกระเส. กรุงเทพธุรกิจ (8 กุมภาพันธ์ 2538) : 18.

ยุทธ อังกินันท์. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเพชรบุรี. สัมภาษณ์, 24 มีนาคม 2541.

- ยุพา อุดมศักดิ์. อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพิจิตร. สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2541.
- ระวี หิรัญโชติ. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดร้อยเอ็ด. สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2541.
- รักษ์ ต้นติสุนทร. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดตาก. สัมภาษณ์, 28 ตุลาคม 2540.
- รัตนา จงสุทธนามณี. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเชียงราย. สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2541.
- รุจน์ มั่นธิรา. ชีวประวัติและลีลาการเมืองของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์น้ำฝน, 2538.
- รุจน์ มั่นธิรา. ทักษิณ ชินวัตร นักบริหารสมองกล. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์น้ำฝน , 2540.
- รวรวจน์ เอื้ออภิญญกุล. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดแพร่. สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2540.
- วรสิทธิ์ โรจนพานิช. "การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผลสะท้อนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ ภาควิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.
- วัฒนา : จากเจ้าพ่อปากน้ำขึ้นเหนือจนเจอดี. เนชั่นสุดสัปดาห์ 4 (14 กรกฎาคม 2538) : 14.
- วัยโรจน์ พิพิธภักดี. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปัตตานี. สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2541.
- วิถีสวัสดิ์ของข้าพเจ้า. ใน อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ นายเพ็ง ลิมปะพันธุ์ (17 ธันวาคม 2526) : 56.
- วิทยา คุณปลื้ม. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดชลบุรี. สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2541.
- วิทยา มงคลแสน. บรรณาธิการ สูดยอดผู้แทนไทย. กรุงเทพมหานคร : ศิลปสนองการพิมพ์, 2530.
- วิเทศ กรณีย์. สารคดีชีวประวัติบุคคลสำคัญใน 100 รัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2523.
- วีระพล อดิเรกสาร. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสระบุรี. สัมภาษณ์, 14 มิถุนายน 2541.
- วีรพร สิทธิธรรม. อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครพนม. สัมภาษณ์ 27 เมษายน 2540.

- สงบ ทิพย์มณี. อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา. สัมภาษณ์, 7 มกราคม 2541.
- สงสุข ภัคเกษม. อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเชียงใหม่. สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2540.
- สมเกียรติ ดีบุญมี ณ ชุมแพ นายกเล็กชุมแพ ฟันเฟื่องขับเคลื่อน ส.ท.อีสาน. ฐานสัปดาหวิจาร์ณ 1 (8 กันยายน 2537) : 44.
- สมชาติ ลิ้มปะพันธ์. นายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองสวรรคโลก. สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2541.
- สมบัติ ศรีสุรินทร์. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุรินทร์. สัมภาษณ์, 14 สิงหาคม 2540.
- สมเสนาะ รมยานนท์. สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2540.
- สมिता สรสุชาติ ผู้หญิงทำหน้าที่ ของอรรถพล สรสุชาติ. มติชน (8 ธันวาคม 2540) : 19.
- สวัสดิ์ คำประกอบ. อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครสวรรค์. สัมภาษณ์, 19 กันยายน 2540.
- สวัสดิ์ คำประกอบ. "อดีตรัฐมนตรีเลียง ไชยกาล หัวหน้าพรรคประชาชน." เอกสารบันทึกประวัติส่วนตัวนายเลียง ไชยกาล, 2528. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)
- สันติ ชัยวิรัตน์. อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชัยภูมิ. สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2540.
- สาริต ขวโนทัย. "การเลือกสรรผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตสาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532, หน้า 122.
- สาริต วินุราช. แกะรอยนักการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิศุครุต, 2539.
- สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, "ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด," มกราคม 2541. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)
- สิริเลิศ เมฆไพบูลย์. บรรณาธิการ เทศาภิบาลฉบับพิเศษ เลือกลง 22 มีนาคม 2535. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2535.
- สุดารัตน์ เกยุราพันธ์. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์, 16 สิงหาคม 2540.
- สุพจน์ ด้านตระกูล. บรรณาธิการ วีรบุรุษนักประชาธิปไตย ขุนพลภูพาน เตียง ศิริพันธ์ ผู้นำเสรีไทยภาคอีสาน. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิทยาศาสตร์สังคม, 2540.

- สุพัตรา มาศดิตถ์. คุณหญิงเหล็กเมืองไทย. แนวนหน้า (24 สิงหาคม 2537) : 5.
- สุมิตร สุนทรเวช. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์, 22 กรกฎาคม 2541.
- สุรเชษฐ์ มาศดิตถ์. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นครศรีธรรมราช. สัมภาษณ์, 25 พฤษภาคม 2541.
- สุรพล นกดล. นักการเมืองที่ควรมอง 14 ส.ส.คนดัง. กรุงเทพมหานคร : สยามสปอร์ตพับลิชชิง, 2528.
- สุวัจน์ ลิปตพัลลภ. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา. สัมภาษณ์, 6 พฤษภาคม 2540.
- ใหม่ รักษุมุ และธวัชชัย ไพจิตร. บันทึก 25 นักการเมืองในไทย วิเคราะห์การเลือกตั้งในไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พันธ์, 2522.
- อรรคพล สรสุชาติ. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2540.
- อดุลย์ บุญเสรัฐ. อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพิจิตร. สัมภาษณ์, 26 กรกฎาคม 2541.
- อนุกินชีวิต ทองอินทร์ ภูริพัฒน์. หนังสืออนุสรณ์ เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพนายทองอินทร์ และฉาปนกิจ น.ส.อรทัย ภูริพัฒน์. กรุงเทพมหานคร : มปป, 2505.
- อนรรักษ์ จรีมาศ. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดร้อยเอ็ด. สัมภาษณ์, 18 พฤศจิกายน 2541.
- อนุสรณ์ วงศ์วรรณ. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลำพูน. สัมภาษณ์, 16 สิงหาคม 2541.
- อดิศร เพียงเกษ. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น. สัมภาษณ์, 2 ธันวาคม 2539.
- อภิชาติ สุขสว่าง. สัมภาษณ์, 29 ตุลาคม 2541.
- อมรา พงศาพิชญ์ และ ปรีชา คุณินทร์พันธุ์. บรรณาธิการ ระบบอุปถัมภ์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- อำนาจ สุวรรณศิริ. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา. สัมภาษณ์, 22 มิถุนายน 2541.
- เอกชัย เหมินหว. ผู้อำนวยการธุรกิจนักการเมือง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ 222, 2538.

ภาษาอังกฤษ

- Arnold Wehmfoener , ed. Elite and Development. Bangkok : Workshop-Series-Report VI, 1975.
- C. Wright Mills. The Power Elite. London : Oxford University Press ,1956.
- Carl J. Friedrich. An Introduction to Political Theory. New York : Harper and Row Publishers, 1967.
- David Easton and Jack Dennis. Children in the Political System. New York : McGraw-Hill, 1969.
- David McClelland. The Achievement Motive. New York : Appleton-Century-Crofts, Inc., 1953.
- Eugene J. Kolb. A Framework for Political Analysis. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall, 1978.
- Fred R. Von der Mehden. Political Elites in the Developing Nations. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, 1969.
- Friedrich and Carl Joachim. Man and His Government : An Empirical Theory of Politics. New York : McGraw-Hill.,1963.
- Gaetano Mosca. The Ruling Class. New York : McGraw-Hill, 1965.
- H.D. Evers and T.H. Silcock. "Elites and Selection" in Thailand Social and Economics Studies in Development , ed. T.H. Silcock Canberra : Australian University Press , 1965.
- Harold D. Lasswell. "A Note on Type of Political Personality", The Journal of Social Issues. 24 July 1968.
- Harold D. Lasswell. Power and Personality. New York : W.W. Norton Co., 1948.
- Harold D. Lasswell and Abraham Kaplan. Power and Society : A Framework for Political Inquiry. New Haven : Yale University Press, 1950.
- Hermann Heller. "Political Power", Encyclopaedia of the Social Sciences. 11-12 1950.
- Kenneth P. Langton. Political Socialization. New York : Oxford University Press, 1969.

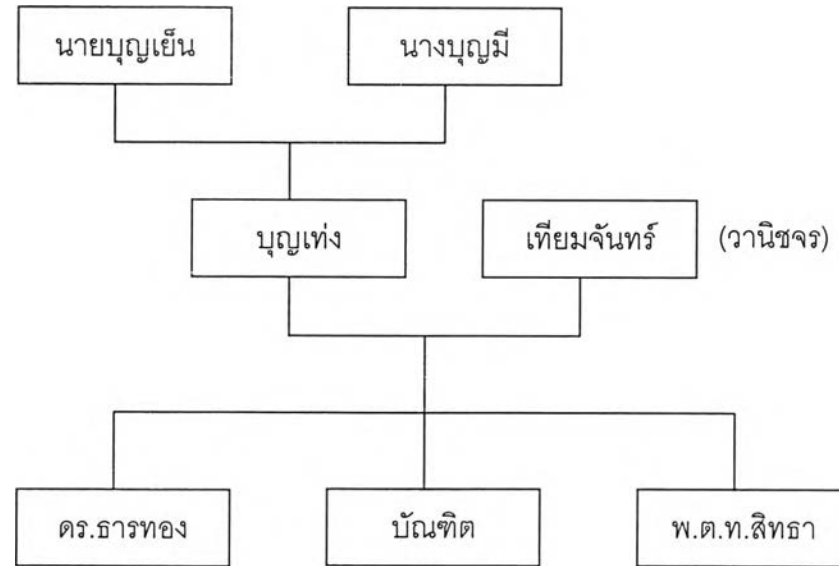
- Marvin Zonis. The Political Elite of Iran. Princeton, N.J. : Princeton University Press, 1971.
- Michael Ruch and Phillip Althoff. Introduction to Political Sociology. London : Western Printing Service Press, 1971.
- Richard E. Dawson and Kenneth Prewitt. Political Socialization. Boston : Little Brown, 1969.
- Robert A. Dahl. Modern Political Analysis. 2nd ed. New Delhi : Prentice-Hall of India, 1975.
- Robert A. Dahl. Who Governs ? Democracy and Power in an American City. New Haven : Yale University Press, 1961.
- Robert D. Putnam. The Comparative Study of Political Elite. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall, Inc., 1976.
- Robert E. Lane. Political Life : Why and How People Get Involved in Politics. New York : The Free Press, 1959.
- Sidney Verba. "Comparative Political Culture" in Lucian W. Pye and Sidney Verba (eds.) Political Culture and Political Development. Princeton University Press, 1965.
- William J. Meyer. The Political Experience. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1978.

ภาคผนวก

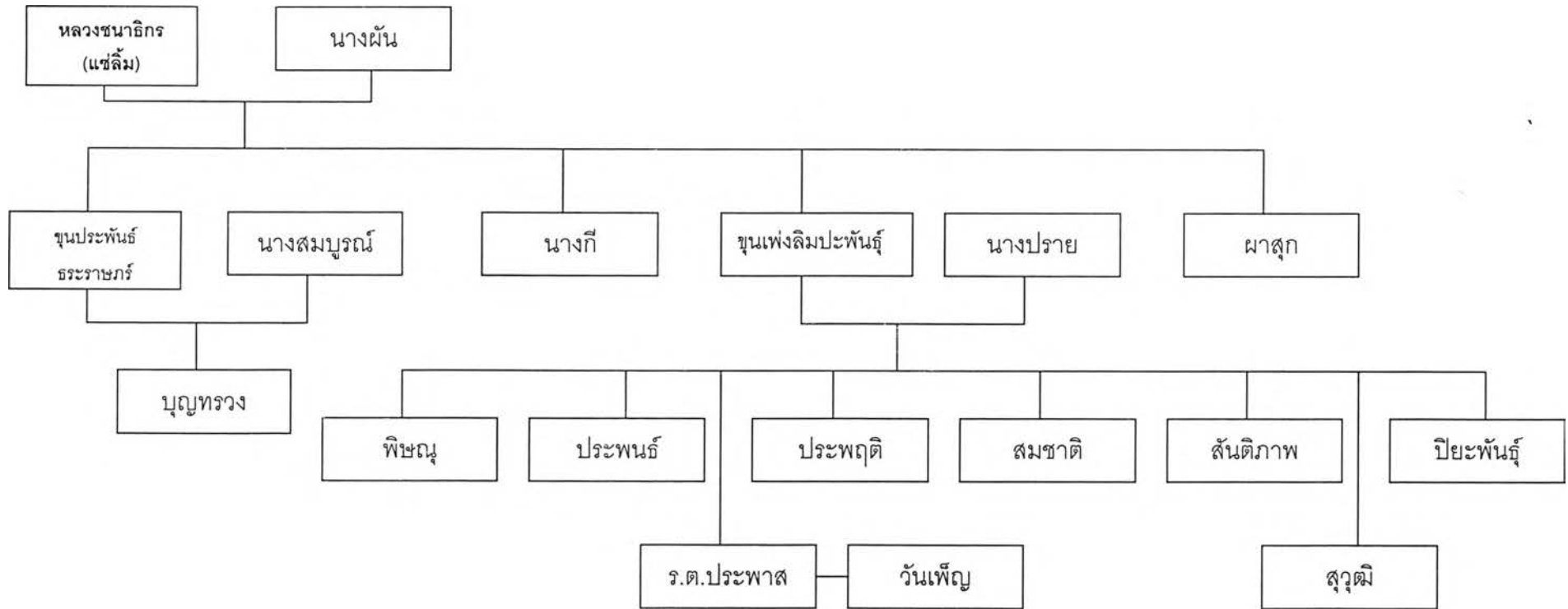
ภาคผนวก ก.

- แผนภูมิแสดงความเชื่อมโยงทางราชการเมืองของตระกูลการเมืองต่างๆ

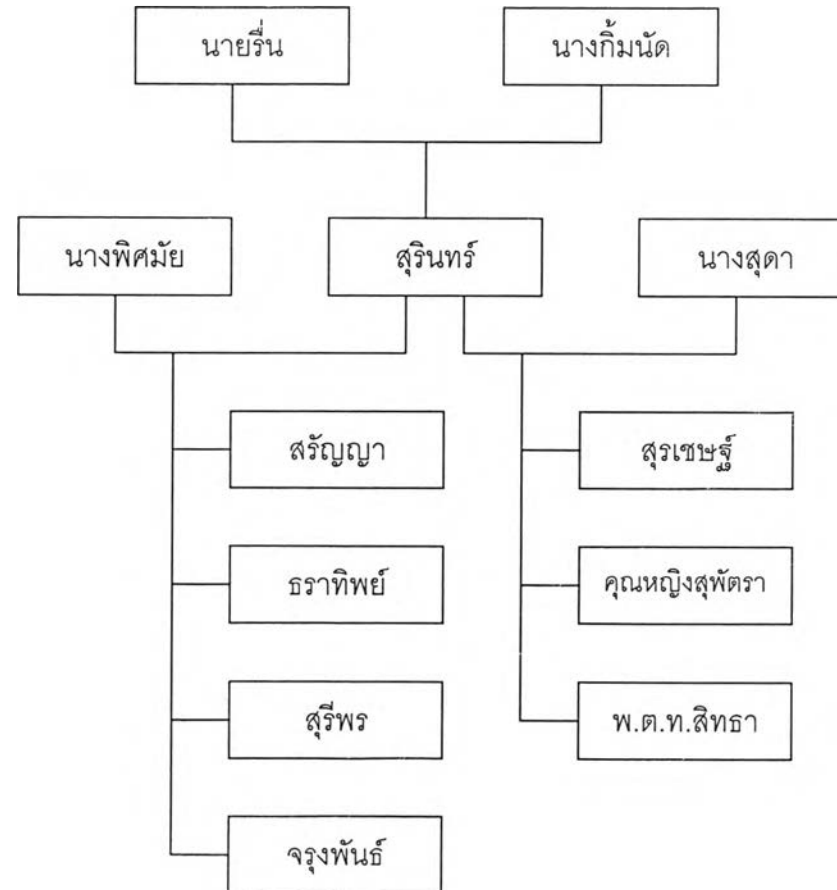
แผนภูมิที่ 1 แสดงเครือข่ายทายาทตระกูลทองสวัสดิ์

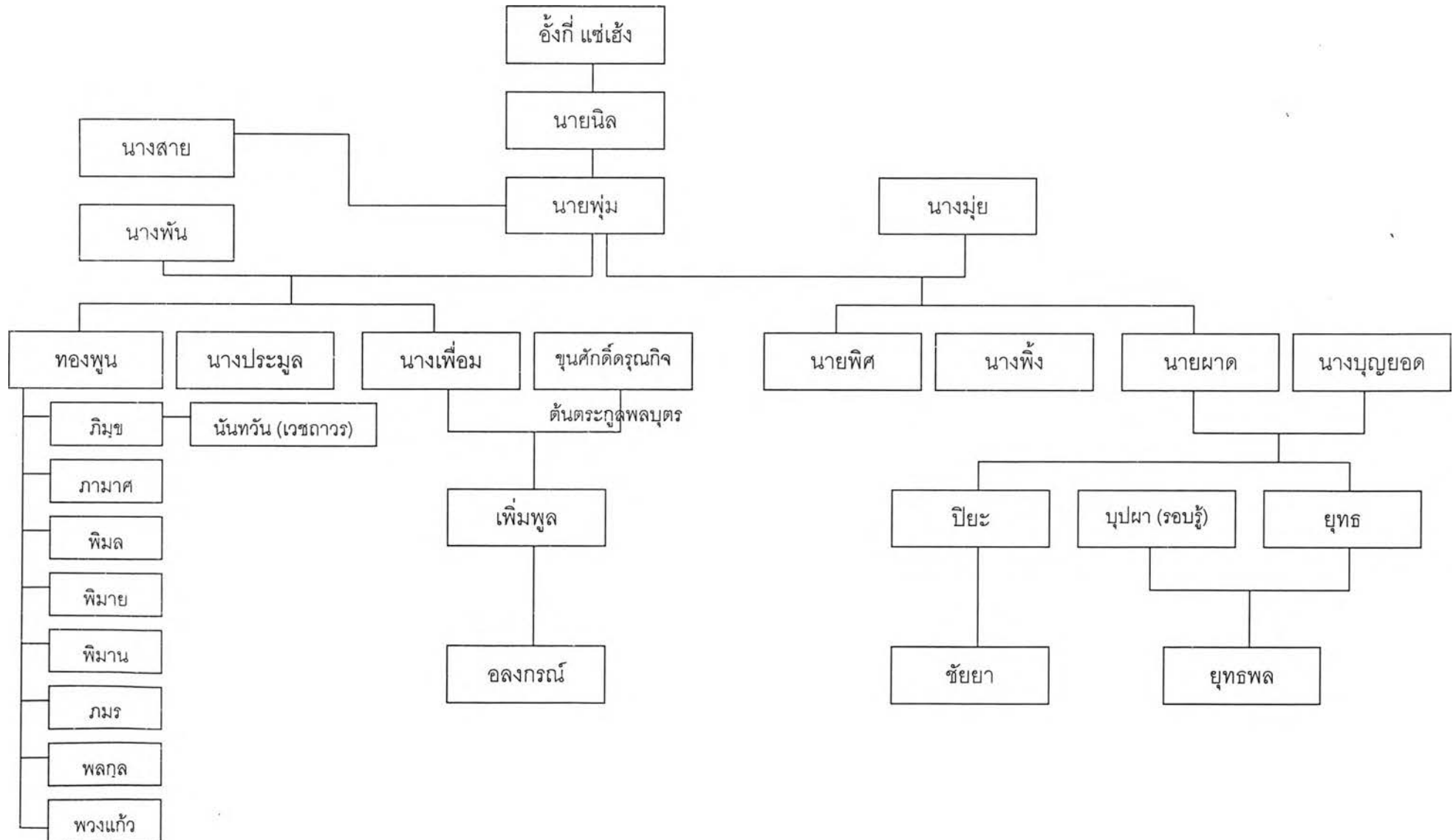
แผนภูมิที่ 2 แสดงเครือข่ายทายาทตระกูลลิมปะพันธุ์

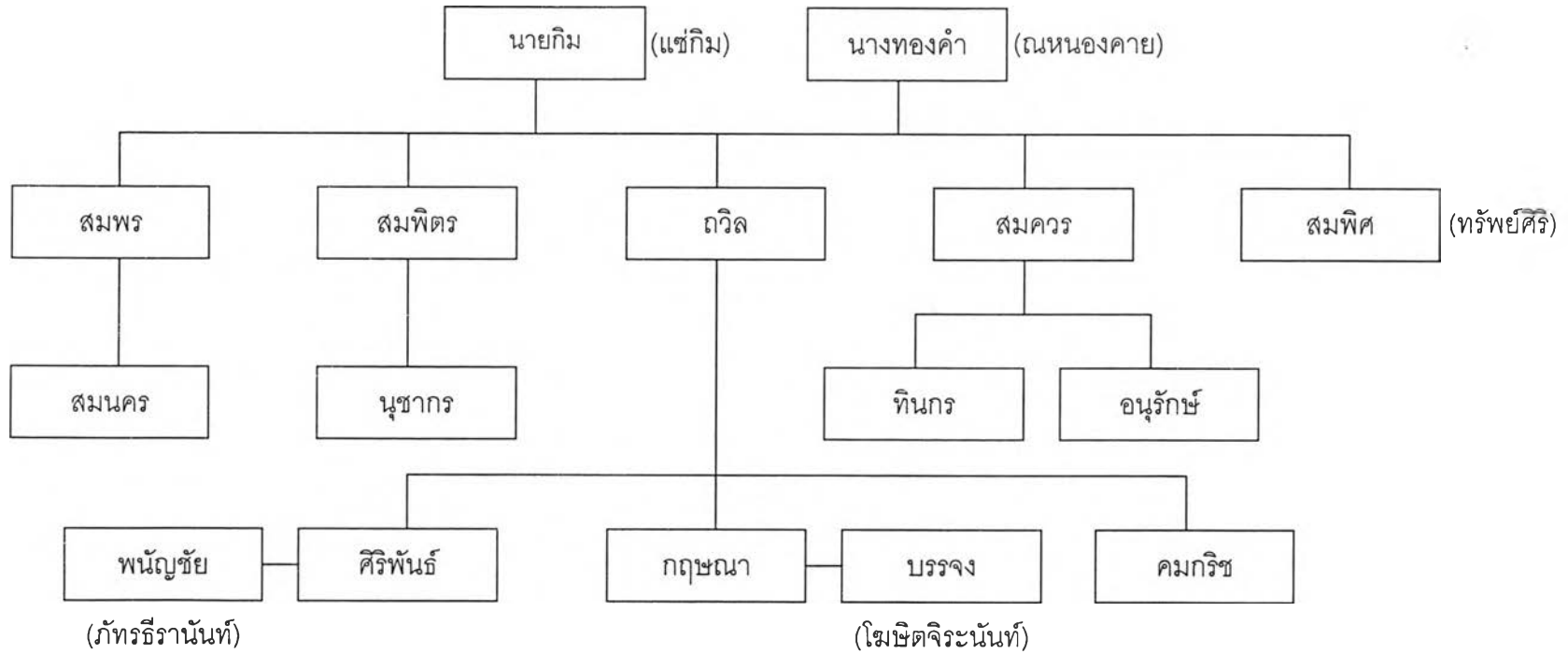
แผนภูมิที่ 3 แสดงเครือข่ายทายาทตระกูลมาศดิตถ์

แผนภูมิที่ 4 แสดงเครือข่ายทายาทตระกูลอังกฤษกิ้นันท์

แผนภูมิที่ 5 แสดงเครือข่ายทายาทตระกูลจรีมาศ

ภาคผนวก ข.

- ตารางแสดงความสัมพันธ์การสืบทอดทายาททางการเมือง

ตารางที่ 1 แสดงความสัมพันธ์สืบทอดทายาททางการเมือง แยกตามภาค

	เหนือ	กลาง	ใต้	ตะวันออก เจียง เหนือ	กรุงเทพ มหานคร	รวม
1. สืบทอดจากบิดามารดา	13	14	4	17	0	58
2. สืบทอดจากมารดา	1	0	0	0	0	1
3. สืบทอดจากพี่ชาย	3	8	5	9	5	30
4. สืบทอดจากสามี	3	2	0	4	1	10
5. สืบทอดจากอา	1	1	0	2	1	5

ตารางที่ 2 แสดงสาเหตุการสร้างทายาททางการเมือง แยกตามภาค

	เหนือ	กลาง	ใต้	ตะวันออก เจียง เหนือ	กรุงเทพ มหานคร	รวม
1. สานต่ออุดมการณ์ทางการเมือง	12	5	6	18	9	50
2. ขยายฐานทางการเมืองและ ธุรกิจ	12	15	2	13	8	46
3. อื่นๆ	0	1	0	0	0	1

ตารางที่ 3 แสดงกระบวนการสานต่อทางการเมือง จำแนกตามภาค

	เหนือ	กลาง	ใต้	ตะวันออก เจียง เหนือ	กรุงเทพ มหานคร	รวม
1. ลงสมัครรับเลือกตั้งพร้อมกัน	2	8	1	11	1	23
2. บิดาญาติและให้บุตรมาสานต่อ	6	4	3	2	17	32
3. บิดาถึงแก่กรรมให้บุตรเป็น ทายาท	4	1	0	6	2	13
4. ลงสมัครคนละเขตเลือกตั้ง	6	8	2	8	11	35
5. พี่ญาติและให้น้องเป็นทายาท	1	0	2	0	0	3
6. มารดาญาติและให้บุตรมาสานต่อ	1	0	0	0	0	1
7. พี่ถึงแก่กรรมให้น้องเป็นทายาท	0	0	0	2	0	2
8. สามีถึงแก่กรรม ภรรยาลงแทน	0	0	0	1	0	1

ตารางที่ 4 แสดงวิธีการเข้าสู่การเมือง แยกตามภาค

	เหนือ	กลาง	ใต้	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กรุงเทพมหานคร	รวม
1. ไม่ผ่านการเมืองท้องถิ่น	14	16	7	26	15	78
2. ผ่านการเมืองท้องถิ่นมาก่อน						
- เป็นสมาชิกสภาจังหวัดมาก่อน	2	5	1	3	2	13
- เป็นสมาชิกสภาเทศบาลก่อน	4	0	0	2	0	6

ตารางที่ 5 แสดงกระบวนการตัดสินใจเข้าสู่การเมือง จำแนกตามภาค

	เหนือ	กลาง	ใต้	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กรุงเทพมหานคร	รวม
1. ทายาทยินยอมพร้อมใจ	9	7	4	20	14	54
2. บิดาวางแผนและสนับสนุน	7	9	4	7	1	28
3. พี่ชายวางแผนและสนับสนุน	0	3	0	4	2	9
4. ทายาทถูกบังคับโดยไม่ยินยอม	2	1	0	0	0	3
5. บิดาสั่งเสียก่อนถึงแก่กรรม	2	0	0	0	0	2
6. บิดาไม่ยินยอมแต่บุตรลงเอง	0	1	0	0	0	1

ตารางที่ 6 แสดงวิธีการสร้างฐานคะแนนเสียง จำแนกตามภาค

	เหนือ	กลาง	ใต้	ตะวันออก เจียง เหนือ	กรุงเทพ มหานคร	รวม
1. ลงสมัครในจังหวัดเดียวกัน						
- ลงในพื้นที่เขตเดียวกัน	14	13	6	20	3	56
- ลงในพื้นที่คนละเขต	3	3	2	3	6	20
2. ลงสมัครคนละจังหวัด	3	2	0	8	8	21

ตารางที่ 7 แสดงวิธีการสร้างเครือข่ายทางการเมือง จำแนกตามภาค

	เหนือ	กลาง	ใต้	ตะวันออก เจียง เหนือ	กรุงเทพ มหานคร	รวม
1. ครอบครัวยุทธการเมืองระดับชาติ	15	13	5	21	17	71
2. ตระกูลการเมืองท้องถิ่น	5	8	3	10	0	26

ตารางที่ 8 แสดงระยะเวลาในการเคลื่อนไหวกองการเมือง จำแนกตามภาค

	เหนือ	กลาง	ใต้	ตะวันออก เจียง เหนือ	กรุงเทพ มหานคร	รวม
1. 1-10 ปี	2	4	1	1	1	9
2. 10-20 ปี	3	5	0	12	2	22
3. 20-30 ปี	8	5	3	10	7	33
4. 30-40 ปี	2	3	2	3	5	15
5. 40-50 ปี	0	2	1	3	1	7
6. 50-60 ปี	4	1	0	1	0	6
7. 60 ปีขึ้นไป	1	1	1	1	1	5

ตารางที่ 9 แสดงความสัมพันธ์ในการสืบทอดทายาททางการเมือง จำแนกตามภาค

	เหนือ	กลาง	ใต้	ตะวันออก เจียง เหนือ	กรุงเทพ มหานคร	รวม
1. การสืบทอดภายในตระกูลเดียวกัน	20	20	8	28	17	93
2. แต่งงานกันระหว่างตระกูล	0	1	0	1	0	2
3. ถ่ายทอดไปยังตระกูลอื่น	0	0	0	2	0	2

ตารางที่ 10 แสดงพื้นฐานอาชีพก่อนเข้าสู่วงการเมือง จำแนกตามภาค

	เหนือ	กลาง	ใต้	ตะวันออก เจียง เหนือ	กรุงเทพ มหานคร	รวม
1. อาชีพนักธุรกิจ	15	19	1	18	8	61
2. อาชีพรับราชการ	2	2	6	9	8	27
3. อาชีพทนายความ	1	0	1	4	0	6
4. อาชีพสื่อมวลชน	2	0	0	0	0	2

ตารางที่ 11 แสดงความมั่นคงในการสานต่อทางการเมือง จำแนกตามภาค

	เหนือ	กลาง	ใต้	ตะวันออก เจียง เหนือ	กรุงเทพ มหานคร	รวม
1. อยู่ในวงการเมืองต่อเนื่อง	13	17	7	16	4	57
2. สานต่อทางการเมือง 1-2 สมัย	2	3	1	11	5	22
3. เข้าสู่อการเมืองระยะหนึ่งแล้วยุติ ทายาทเข้ามาสานต่อใหม่	5	1	0	4	8	18

ประวัติผู้เขียน

นายรัชชัย กฤติยาภิชาติกุล เกิดเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2511 ที่อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลายจากโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2532 หลังจากนั้น เข้าทำงานที่ บริษัท แปซิฟิกอินเตอร์คอมมิวนิเคชั่น จำกัด ดำรงตำแหน่งเป็น ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ หัวหน้าข่าวการเมือง บรรณาธิการข่าวศูนย์ข่าวแปซิฟิก ผู้ดำเนินรายการโทรทัศน์ รายการ "รายงานแปซิฟิก" ผู้ควบคุมการผลิตรายการโทรทัศน์ รายการ "รายงานแปซิฟิก" และรายการ "ตามล่าหาความจริง" อาจารย์พิเศษภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และอาจารย์พิเศษ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หลังจากนั้น เข้าศึกษาต่อในหลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ.2538 ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งเป็น กรรมการผู้จัดการ บริษัท โกลบอลอินเตอร์คอมมิวนิเคชั่น จำกัด และ กรรมการผู้จัดการ บริษัท โกลบอลครีเอชั่น จำกัด ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ และรายการสารคดีโทรทัศน์ หลาย รายการ